

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5806/2533

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) นายเชิดศักดิ์ กล้าการไธ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 7, ป.พ.พ. มาตรา 224, ป.พ.พ. มาตรา 715

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาจำนองเป็นหนี้อุปการณ จํานวนหนี้และอัตราดอกเบี้ยย่อมเป็นไปตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีอันเป็นหนี้ประธาน สัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีไม่มีข้อตกลงให้เพิ่มอัตราดอกเบี้ยได้จึงเพิ่มอัตราดอกเบี้ยสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีตามสัญญาจำนองซึ่งเป็นหนี้อุปการณไม่ได้ มูลหนี้ประธานเกิดจากสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีซึ่งมีรวม 5 ฉบับแต่ละฉบับกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ต่างกัน โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาแต่ละฉบับ ฉบับที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ต่ำที่สุดร้อยละ 15 ต่อปี สูงที่สุดร้อยละ 18.5 ต่อปี แต่โจทก์ฟ้องรวมกันมาโดยไม่แยกให้แน่ชัดว่าสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีฉบับใด จำเลยที่ 1 เป็นหนี้เท่าใด นอกจากนี้โจทก์ก็นำสืบถึงประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปีด้วยโจทก์จึงมีสิทธิได้ดอกเบี้ยเพียงร้อยละ 15 ต่อปี

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นลูกค้าของโจทก์ ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีโจทก์รวม ๕ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ รวมยอดเงินกู้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔ รวมยอดเงินกู้ ๑๓๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๘ ต่อปี และครั้งที่ ๕ ยอดเงินกู้ ๘๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๘.๕ ต่อปี การกู้เบิกเงินเกินบัญชีทั้ง ๕ ครั้ง จำเลยตกลงชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ถ้าไม่ชำระยอมให้รวมเป็นต้นเงินต่อไปตามวิธีการของธนาคาร จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าประกันการกู้เบิกเงินเกินบัญชีทั้ง ๕ ครั้ง และจำเลยทั้งสองได้ร่วมกันนำที่ดินมาจำนองเป็นประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑ ถ้าขายทรัพย์สินที่จำนองได้ไม่พอชำระหนี้โจทก์ จำเลยทั้งสองยอมให้โจทก์ยึดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสองมาขายทอดตลาดชำระหนี้จนครบ ต่อมาจำเลยทั้งสองได้ทำบันทึกตกลงเรื่องแก้ไขหนี้อันจำนองเป็นประกันโดยแก้ไขดอกเบี้ยเป็นอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป จำเลยที่ ๑ เป็นหนี้โจทก์คิดถึงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙ เป็นเงิน ๔๑๘,๗๗๑.๓๘ บาท ขอให้ศาลบังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระหนี้ให้ถอนจำนองแก้ไขโจทก์เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๑๘,๗๗๑.๓๘ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙ เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสองจะชำระหนี้ดังกล่าวแก้ไขโจทก์แล้วเสร็จ หากจำเลยทั้งสองไม่ชำระหรือชำระหนี้ดังกล่าวไม่ครบถ้วน ขอให้ยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดชำระหนี้แก้ไขโจทก์ จำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ร่วมกันชำระเงิน ๔๑๘,๗๗๑.๓๘ บาทแก้ไขโจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙ จนกว่าจะชำระเสร็จแก้ไขโจทก์ หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้ยึดที่ดินที่จำนองออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้โจทก์ โจทก์อุทธรณ์ขอให้จำเลยทั้งสองใช้ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีตามบัญชีเดินสะพัดของจำเลยที่ ๑ ที่มีอยู่ในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๙ จำนวนเงิน ๔๑๔,๖๗๙.๓๒ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยทบต้นใน

อัตราร้อยละ ๑๙ ต่อปี ในยอดเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๙ จนถึงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๒๙ เมื่อคิดได้เป็นยอดเงินเท่าใดแล้วให้ถือเป็นต้นเงินต่อไป สำหรับคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๙ ต่อปี โดยไม่ทบต้นนับแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๙ จนกว่าจะชำระเสร็จ และให้หักเงินที่จำเลยที่ ๑ นำเข้าบัญชีเดินสะพัดในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙ จำนวน ๘๕๐ บาท ออกค่าใช้จ่ายเป็นค่าดอกเบี้ยที่ไม่ทบต้นให้จำเลยที่ ๑ ก่อน นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยทั้งสองฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์นำสืบฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์รวม ๕ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ จำเลยที่ ๑ ตกลงให้ดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔ จำเลยที่ ๑ ตกลงให้ดอกเบี้ยร้อยละ ๑๘ ต่อปี ส่วนครั้งที่ ๕ จำเลยที่ ๑ ตกลงให้ดอกเบี้ยร้อยละ ๑๘.๕ ต่อปี เพื่อเป็นประกันการกู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ จำเลยทั้งสองได้นำที่ดินมาจำนองไว้แก่โจทก์ ในระหว่างจำเลยที่ ๑ เดินบัญชีเดินสะพัดกับโจทก์ จำเลยทั้งสองได้ขอเพิ่มเติมวงเงินจำนองกับโจทก์รวม ๒ ครั้ง และตกลงยินยอมให้โจทก์เพิ่มอัตราดอกเบี้ยจำนองจากร้อยละ ๑๕ ต่อปีเป็นร้อยละ ๑๙ ต่อปีได้ ปัญหาว่า โจทก์จะเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ ระหว่างผิดนัดได้หรือไม่ เห็นว่า หนี้รายนี้เกิดจากสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ โจทก์จะคิดดอกเบี้ยจากจำเลยที่ ๑ ได้หรือไม่ และในอัตราอย่างไร ต้องเป็นไปตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีอันเป็นมูลหนี้ประธานเท่านั้น ส่วนสัญญาจำนองเป็นหนี้อุปกรณ์ ก่อให้เกิดสิทธิแก่เจ้าหนี้ในการที่จะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินจำนองก่อนผู้อื่นได้ จำนวนหนี้และอัตราดอกเบี้ยย่อมเป็นไปตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีอันเป็นหนี้ประธาน หากมูลหนี้เดิมไม่มีหรือระงับไปด้วยประการใดแล้ว ก็บังคับตามสัญญาจำนองไม่ได้ สัญญาเบิกเงินเกินบัญชีไม่มีข้อตกลงให้เพิ่มอัตราดอกเบี้ยได้ จึงเพิ่มอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาจำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์ไม่ได้ ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เพิ่มดอกเบี้ยสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีเป็นอัตราร้อยละ ๑๙ ต่อปี ตามสัญญาจำนอง ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยฎีกาของจำเลยทั้งสองฟังขึ้น คงเป็นปัญหาต่อไปว่า โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดอัตราร้อยละเท่าไร ปัญหานี้คงได้วินิจฉัยมาแล้วว่า มูลหนี้อันเกิดจากสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีซึ่งมีรวม ๕ ฉบับ แต่ละฉบับกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ต่างกัน โจทก์จึงมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาแต่ละฉบับ และฉบับที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ต่ำที่สุดร้อยละ ๑๕ ต่อปี สูงที่สุดอัตราร้อยละ ๑๘.๕ ต่อปี แต่โจทก์ฟ้องรวมกันมาโดยไม่แยกให้แน่ชัดว่าสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีฉบับใด จำเลยที่ ๑ เป็นหนี้เท่าใด และไม่นำสืบให้ปรากฏ ศาลจึงไม่อาจกำหนดได้ว่าต้นเงินที่ค้างจำนวนใด ค้างตามสัญญาฉบับใด มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละเท่าใด อีกประการหนึ่งโจทก์ก็มิได้นำสืบถึงประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ให้โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้เกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปีด้วย โจทก์จึงมีสิทธิได้ดอกเบี้ยเพียงร้อยละ ๑๕ ต่อปี พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์อัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์.

องค์คณะ

วิทวัส อยู่วัฒนา · บุญส่ง วรรณกลาง · ต้น เวทไว

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5806/2533>